

esperanto USA

Bi-monthly bulletin published by the Esperanto League for North America ☆ 5/2000
Dumonata bulteno publikigata de Esperanto-Ligo por Norda Ameriko ☆ Oktobro 2000

Look inside for news:

From the President	2
From the CO Director	3
From the Board of Directors	5
From the Bonvolo Family . . .	6
From the Bookservice	7

English echoed around the control tower at Charles de Gaulle airport in Paris during the first-ever attempt by the French to work in the *lingua franca* of all European airports. The experiment in May lasted a pitiful 15 days before infuriated pilots regained their right to *parler français*. The shift to English-only in the bilingual control tower was made because Air France believed one language would be safer than two. Unfortunately, home-grown pilots were outraged and the ensuing arguments (in French) proved more dangerous than the original system. (*Index on Censorship*, 04/00, p. 12)

USEJ en ESPERANTO USA

KTP translokiĝis?

Jes, *KTP!* nun estas parto de *Esperanto USA*. Ties ĉi redaktoro, proponis havigi konstantan junularan rubrikon en la bulteno de ELNA por ŝpari apartajn kostojn. Tiel ni evitos ankaŭ problemojn eldoni *KTP!*-n regule (se haveblos sufiĉe da materialoj).

Se vi volas diskonigi novaĵon aŭ prezenti ideon al la USEJ-membroj, verku proprajn artikolojn por *KTP!* kaj sendu ilin al mi (vidu adreson ĉe la fino).

Ŝtataj USEJ-kontaktuloj

Ĉu plaĉus al vi esti aktiva en USEJ? Jen facila kaj amuza tasko por vi: kontakti ĉiujn aliajn USEJ-membrojn kaj eksmembrojn en via ŝtato. Enketu ĉu la eksmembroj ankoraŭ interesiĝas pri Esperanto, organizu semajnfinan junulan renkontiĝeton por ekzerci la lingvon kaj interŝanĝi ideojn. Jam tempas reaktivigi! Sendu proponojn al mi.

USEJ-elektoj

Ĉu plaĉus al vi esti estrarano de USEJ? Se jes, sendu sinproponon al mi, kun priskribo pri vi kaj viaj talentoj/spertoj/scioj rilate Esperanton, kaj ni aperigos ĝin en venonta numero de *KTP!*. Kiam sufiĉe da sinproponintoj kolektiĝos, ni elektos novan estraron.

Mont-Grimpa Renkontiĝo (MGR)

En Aŭstrio jam de 10 jaroj okazadas malgranda aŭtuna 3-taga renkontiĝo en la Alpa montaro, la MKR (Mont-Kabana Renkontiĝo), kiun kutime partoprenas 30 personoj el diversaj landoj. Mi partoprenis en 1999 kaj tre ĝuis – kial ni ne faru similan en Usono? Ni havas multajn belegajn montarojn, do ni grimpu ilin kune! Ni povus havi unu en ĉiu montaro de Usono: la Rokaj, la Sieraj, la Apalaĉaj ktp. Kiu ŝatus helpi? Mi proponas min por aranĝi unu en la Sieraj montoj; kiu ŝatus veni? Kiam ni planu ĝin por ke multaj povu veni? Ĉu Lago Tahoe (Lake Tahoe) aŭ Parko Josemeti (Yosemite) pli logus vin? Ĉu ni proponu nin kiel volontulojn por prizorgi la piedvojojn, ekzemple la Tahoe-Randan Vojon (Tahoe Rim Trail)? Respondu al mi.

Poŝt-biblioteko de USEJ: malnova nov-bakita ideo

Ĉu vi iam volis legi Esperanto-librojn, sed ne havis monon por aĉeti ilin? Ĉu vi konas neniujn aliajn esperantistojn kiuj povas prunti librojn al vi? Nu, ankaŭ mi! Multaj esperantistaj junuloj havas tiun problemon, kaj pro tio ni ofte malbone konas la Esperanto-literaturon kaj historion. Nur kiam mi gastis ĉe multaj esperantistoj en Eŭropo mi vere ekkonis Esperantajn librojn kaj vidis ke estas amaso da interesaj, legindaj (kaj multekostaj) libroj en Esperanto!

Do, kion fari? Ni helpu unu la alian! Kial ni ne kolektu nedeziratajn polv-kolektantajn Esperanto-librojn de la usona esperantistaro kaj faru bibliotekon el ili? La listo de libroj estu rigardebla en interretpaĝo, kie legintoj povus publikigi recenzojn pri la libroj. Kiam ni volas pruntepreni libron, ni simple mendu ĝin retpoŝte kaj oni sendu ĝin al ni!

Nia sola kosto estus membrokosto (eble \$10) kaj resendo de la libroj al la biblioteko – eble 1 aŭ 2 dolaroj. Kaj la puno pro perdita libro estus – krom pagi ĝin – organizi USEJ-kongreson!

Ni jam havas ejon – Natalie Sera ĵus proponis sian doman aŭtejon en Reno, Nevado (kie impostoj malmultas!) por stoki la librojn! Ni ankaŭ havas administranton kiu pretas iri tien ofte por aranĝi ĉion (jen mi). Nur detaloj administrataj restas aranĝendaj. Kaj poste ni pretos ekricevi librojn!

Aŭ alternativaj ideoj?

Jen unu: virtuala biblioteko, kun retpaĝo kiu listas librojn de membroj, kaj la libroj restu hejme ĉe siaj posedantoj ĝis iu petas ilin. Oni sendu ilin rekte de posedanto al prunto-prenanto, kaj reen. Sed kiel puni prunto-prenantojn kiuj perdas ies libron, speciale se ili translokiĝas kaj malaperas? Ĉu oni kolektu membrokotizojn kiel asekuron kontraŭ tio? Ek al la diskuto!

Aliĝu al la USEJ-diskutlisto por kontribui viajn komentojn: www.esperanto.org/us/USEJ/usejdisk.html.

Esperanto League for North America
PO Box 1129, El Cerrito CA 94530,
USA/USONO
tel: 510/653-0998; fax: 510/653-1468;
e-mail: elna@esperanto-usa.org

President/Prezidanto: David T Wolff
Vice President/Vicprezidanto: Grant Goodall
Secretary/Sekretario: Ellen M Eddy
Treasurer/Kasisto: Don Bushaw
Other Board Members/Aliaj estraranoj:
Jennifer Bondelid, Peggy Dolter, D Gary Grady, Ralph Lewin, Elizabeth Raible, Orlando E Raola, Derek Roff, Sylvan J Zaft, Michele Zielinski

Director, Central Office/Direktoro de la Centra Oficejo: Joel Brozovsky
Vice Director, Central Office/Vicdirektoro de la Centra Oficejo: Ionel Oneț

esperanto USA

Bi-monthly bulletin published by the Esperanto League for North America
Dumonata bulteno publikigata de Esperanto-Ligo por Norda Ameriko
Vol. 36, No. 5
ISSN 1056-0297

Editor/Redaktoro: Ionel Oneț
tel. 510/653-0996; fax: 510/653-1468;
e-mail: ionel@esperanto-usa.org

Materials for *esperanto USA* should be sent to/Materialojn por *esperanto USA* oni sendu al: *esperanto USA*, PO Box 1129, El Cerrito CA 94530, USA/USONO, or by e-mail/aŭ e-poŝte al: elna@esperanto-usa.org.

The opinions expressed in this bulletin are those of the authors, and don't necessarily represent the point of view of ELNA or its newsletter/La opinioj esprimataj en ĉi bulteno apartenas al la aŭtoroj, kaj ne nepre prezentas la vidpunkton de ELNA aŭ ties novaĵletero.

Reprinting materials from this bulletin is permitted, provided that due credit is given, and a copy of the reprinted material is sent to ELNA/Estas permesate reaperigi materialojn el ĉi bulteno, kondiĉe ke oni ĝuste indiku la fonton kaj ke oni sendu ekzempleron de la republika materialo al ELNA.

Deadline for the next issue/Limdato por la sekva numero: 27.11.2000.

Saluton ĉiuj,

A few months ago, I began an intense e-mail discussion with ELNA's Board of Directors. For many years, ELNA has followed a path, a set of methods and attitudes, that has not led to either growth or financial stability for our organization. I felt that it was finally beyond any doubt that continuing to follow this path would continue to yield the same lack of results, and that we must look for other paths to follow. In my last article I described some small steps to take us onto another, hopefully more effective, path.

The Board has approved several proposals to somewhat improve our financial situation. These were uncomfortable steps taken after more than a year of discussion, and none of these steps received unanimous support; but I believe that together they demonstrate a change of attitude that will eventually bring us to a better way.

The biggest change that will affect you is a raise in dues levels, by 33%. It would raise the standard dues to \$40. (Youth and reduced-income rates would go up to \$20.) This, of course, will happen only if the next National Convention approves it, so it has no effect on next year's dues. You should consider renewing this year with a multiple-year membership to take advantage of the current dues level. (Or, if you want to help ELNA now, consider upgrading your membership to a Sustaining or Patron membership.)

We also modified the Bylaws to clarify the responsibilities of Board members. All Board members (unless excused by the President) will help contact new members and welcome them to ELNA. Several Board members have been doing this informally, but now it is an official part of our responsibilities. Similarly, we made our quarterly reports an official responsibility.

I also challenged every Board member to donate \$500 to ELNA, above and beyond the time and money that they already donate. Of course, not everyone could afford that much at this time, but the results were gratifying. I offered to match each donation myself, and as a result I have sent a check for \$3,700 to ELNA. I think this is the best Board of Directors I have seen recently. They truly

believe in this organization and in our Movement, they are willing to make difficult but necessary decisions, and they are working hard.

I am pleased to announce that Board member Michele Zielinski will head our Local Groups Committee. Michele will contact various local groups over the next few months to discuss your needs and ways that ELNA can help you become more effective.

Board member Peggy Dolter is our new EKK (ELNA Kongresa Komisiito). She will work with the Local Convention Committees to make sure that our annual conventions run smoothly and that everyone who comes has a good time.

Also, Anna Bennett heads this year's Nominating Committee. To recommend someone as a candidate for ELNA's board – even yourself! – contact Anna at 3531 S Crosspoint Av, Boise ID 83706; ☎ 208/343-2466; or ✉ abennett@worldnet.att.net. As always, we are particularly interested in people with experience in running organizations or businesses. (And "Board member of a non-profit organization" always looks good on your resume.)

Our new Director of the Central Office, Joel Brozovsky, is settling in, learning the bookkeeping system, the various databases, the million-and-one details that he and Ionel take care of. Joel has already started reorganizing some of the computer systems and has many ideas for improving other services.

And last, congratulations to the people who put together New York's elegant newsletter, *Novjorka Prismo*. I just received their 96th issue – it has run for ten full years! Its 100th issue will be in January 2001 (very soon now). Credit is due to the editor, Jim Medrano, and to its "sub-editors" Tom Eccardt and Nancy Medrano, and to designer Mary Pulley. What a remarkable job they've done! Thanks –

David WOLFF, President
dwolff@world.std.com
978/264-0286 (8-10pm Eastern time weekdays, noon-5pm weekends)

Esperanto en Japanio kaj Usono — eta komparo

[Ni aperigas ĉi-numere la unuan en serio de artikoloj verkitaĵoj de la nova direktoro de la CO, kun la espero ke la esprimataj rimarkoj kaj sugestoj havos fortan kaj efikan eĥon inter niaj membroj. —red.]

Unu el la ĉiujaraj regionaj Esperanto-kongresoj en Japanio havas kutime 300 aliĝintojn. La nacia kongreso kutime havas inter 350 kaj 600 aliĝintojn, kaj foje eĉ pli ol 1100! En Usono, se la tutlanda kongreso havas cent aliĝintojn, oni ĝojas pro la sukceso. Krome, ELNA havas nur du trionojn de la nombro de membroj de la japana landa organizo JEI. Usono, tamen, havas duoblan nombron da enloĝantoj ol Japanio. Kial estas tiom granda diferenco en la proporcio de nombreblaj esperantistoj inter la du landoj?

Pluraj kialoj troveblas sendube; ekzemple, tio, ke japanoj malpli sukcese ol usonanoj povas uzi sian lingvon eksterlande. Sed, ĉar ni ne povas ŝanĝi tion, mi volas rigardi kelkajn aliajn kialojn kiuj eble donos al ni usonanoj utilajn sugestojn por nia movado.

Unue, mi povas tuj diri, ke la kialo ne estas pli altaj kotizoj en Usono. Tute male. Jarkotizo al Japana Esperanto-Instituto (JEI) kostas proksimume la duoblon de la kotizo al ELNA. Kontraŭ tiu alta kotizo, la membroj ricevas pli oftan (monatan) gazeton. Tiun gazeton nuntempe redaktas plejparte volontuloj. La kongresaj kotizoj similas inter la japana kaj la usona.

Mi eble devas menciigi ĉi tie, ke se temas pri komparo de kostoj inter Japanio kaj Usono, rekta komparo laŭ la kurzo sufiĉe taŭgas, ĉar la enspeznivelo ne multe diferencas, kvankam, laŭ la lastaj statistikoj kiujn mi vidis, averaĝa enspezo iom pli altas en Usono.

Kial do estas tiom pli malgranda subteno en Usono ol en Japanio por la landaj Esperanto-organizo kaj -kongreso?

Por scii certe, necesus enketi la usonajn esperantistojn, sed mi proponos kelkajn supozojn. Al mi ŝajnas ke en Usono, la Esperanta idealismo ne funkcias same kiel en Japanio. Ĉu ĝi simple velkis, kaj malpli fortas? Aŭ ĉu usonanoj nur suferas fobion kontraŭ membriĝo en ia ajn organizo? Mi supozas ke tiu lasta ludas ian rolon, ĉar mi ja rimarkis ke ĝenerale usonanoj malpli emas aliĝi al grupoj.

Oni povas diri, ke unu kialo por malpli granda landa kongreso estas la grandaj distancoj en Usono. Ja estas koste veturi dumil aŭ eĉ kvarmil kilometrojn por iri al landa kongreso. Oni preferas iri al Eŭropo por la UK, se oni faros tiom grandan veturon. Tio ja havas iom da vero, sed la diferenco estas malpli ol oni povas supozi. Ankaŭ Japanio havas grandajn distancojn inter la norda parto, la meza parto, kaj la suda parto. Veturkostoj en Japanio ĝenerale ne estas malpli altaj ol en Usono — male, ili ofte pli altas. Kaj japanoj certe ne havas pli da libera tempo ol usonanoj.

La granda diferenco, tiurilate estas, tamen, tio ke japanoj ne sentas sin devigataj veturi al la kongreso se tro maloportunas. Ili tamen pagas aliĝkotizon (moralan, malpli altan ol la ordinara kotizo) por subteni la kongre-

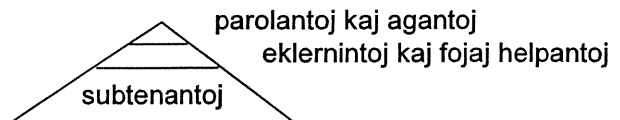
son kaj la movadon. En Usono, eĉ ne aperas sur la aliĝilo propono de morala aliĝo. Moralaj aliĝoj en Japanio kutime plenigas proksimume trionon de la aliĝoj — iom pli se la kongreso okazas en malfacile atingebla loko, malpli se en granda urbo.

Tiu sento de aparteno al io grava (eĉ sankta, diras multaj japanoj kiuj estas ne aparte religiemaj) estas forta inter japanaj esperantistoj. Japanoj, same kiel esperantistoj ĉie en la mondo, agas laŭ sia kapablo individue kaj en lokaj grupoj, sed ili ankaŭ sentas neceson aktive subteni la tutlandan movadon, do la kongreson kaj landan organizon, almenaŭ per sia membrotitizo. Ne malmultaj donas iom pli ol la ordinara kotizo, kiel donacon. Danke al tio, la landa organizo en Japanio povas travivi la ciklojn de la sorto relative bonstate, kvankam, ankaŭ ĝi, kompreneble, havas siajn malfacilaĵojn kaj limojn.

Piramido sen bazo

Mi volas paroli iom pri speciala parto de la japana Esperanto-movado, ne-neŭtrala parto, kie mi mem laboris dum mia restado en tiu lando. Temas pri la japana ŝintoa religio Oomoto, kiu disvolvas ekde 1923 sian propran agadon por kaj per Esperanto. La religio estas relative nova, naskita en 1892, sed baziĝas en la antikva ŝintoismo de Japanio. Tiel, ĝi estas forte ligita al la tradicia japana kulturo. Tamen, samtempe, ĝi havas tre universalismajn instruojn, kiujn oni povas reprezenti per la moto "Unu Dio, Unu mondo, Unu interlingvo". Oomoto instruas ke ekzistas unu Dio, kreinto de la universo, kaj ke ĉiu religio venis de tiu sama fonto. Tial ili devas ne interbatali, sed kunlabori por la komuna bono de la tuta mondo. Simile, la mondo estas unu; ĝi devas agi tiel, unuece. Tiucele, Oomoto subtenas interalie la movadojn por starigi mondfederon. Kaj fine, tiu unueca mondo nepre bezonos komunan lingvon, nepre neŭtralan, bazitan sur la principoj de homaranismo. En 1923, Oomoto oficiale akceptis ke Esperanto estos tiu komuna lingvo.

La rezulto de tia instruo estas ke pli-malpli ĉiu oomotano subtenas la ideon de Esperanto. Kompreneble, la plimulto ne pretas nun lerni la lingvon (la religio ne ordonas al siaj anoj; ĝi rekomendas ke oomotanoj daŭre lernadu, sed la decido, kion oni lernu (el longa listo de tradiciaj japanaj artoj, Esperanto, religiaj instruoj, kaj aliaj) restas ĉe la individuo. Oni povas do desegni ian piramidan formon por reprezenti la Esperantan movadon ĉe Oomoto:

Tia piramidforma strukturo estas normala por sana movado. Kutime homoj eniras la strukturon ĉe la malsupro, kaj el tiuj, kelkaj iras supren. Tiel oni povas trovi homojn por plenigi tiujn gravajn suprajn funkciojn, kaj la laborantoj ĉe la supraj tavoloj ricevas subtenon moralan kaj financon de sube.

Ni komparu tion kun la strukturo de tipa Esperanto-movado, kiel tiu en Usono (ankaŭ la ĝenerala Esperanto-movado en Japanio similas). En Usono estas malgranda aro de aktivuloj kaj parolantoj de la lingvo ĉe la supro, kaj alia aro, eble iom pli granda, de homoj kiuj iam eklernis la lingvon, aŭ interesiĝis pri ĝi, kaj eble foje ion faras por helpi la movadon. Familianoj de aktivuloj foje troviĝas en tiu grupo. Sed, kie estas la bazo de la piramido? Kie estas la amaso da homoj kiuj subtenas Esperanton morale kaj/aŭ finance, kvankam ili ne prenas aktivajn rilatojn al ĝi? Ĝuste tiu grupo, la fundamento de la piramido, mankas al multaj el la Esperanto-movadoj en la mondo, kaj certe en Usono.

Nu, ja ekzistas homoj en tiu kategorio de neaktivaj subtenantoj, sed por havi sanan movadon, necesas ke tiu bazo estu laŭeble larĝa; ni bezonas milionojn da homoj en tiu aro.

Oomoto havas kelkajn videblajn avantaĝojn en sia Esperanta agado ĝuste pro tiu larĝa subtenbazo. Ĝi disponas pri oficejoj, kaj de tempo al tempo aliaj lokoj (klasĉambroj, kunvenejoj, domejoj, manĝejoj ktp) kie oni povas okazigi Esperanto-kursojn malpli koste ol ĉe aliaj Esperanto-organizoj. Tiujn ejojn pagas la kredantoj por la propra oomota religia agado, sed ĉar Esperanto estas parto de tiu agado, oni volonte disponigas la ejojn ankaŭ por Esperanta agado (kiam ili estas liberaj). Oomoto havas ankaŭ sian propran presejon, kie multaj el la Esperantaj libroj kaj unu monata gazeto eldonitaj en Japanio estas presitaj, eĉ se eldonitaj ne de Oomoto.

Ofte kiam oni planas sian agadon por Esperanto, oni kalkulas sian sukceson per la nombro de novaj esperantistoj "kreitaj". Tio, laŭ mi, estas ĝenerale ne tre realisma kalkulo. Se oni tro koncentras sian atenton al tiu pinto de la piramido, neglektante la bazon, la sukceso estos tre limigita. Ĉiu parto de la piramido gravas, kaj necesas flegi la tutan strukturon. Sed, laŭ mia observo,

nuntempe en Usono la plej malforta kaj neglektata parto estas tiu bazo. Tial, verŝajne la plej grava kaj efika agadmaniero nun celos gajni multajn subtenantojn, sen ia premo ke tiuj novaj simpatiantoj naĝu supren en la strukturo. Ankaŭ tian "suprentiran" agadon oni faru, sed ĝin oni direktu al tiuj jam firme en la bazo, kaj ĝi estu aparta. Kiam oni alvokas al la ĝenerala publiko, oni ne petu tujan aliĝon al la supraj tavoloj de la movado. Tio signifas, interalie, ke por efika agado, necesas multe diskonigi Esperanton kaj ĝian bonon kaj ekzistkialon, sen ia premo al homoj aliĝi al la Esperanto-movado.

Necesas konscii, ke ne malmultaj homoj en Usono havas malbonan antaŭjuĝon kontraŭ Esperanto, pro misinformo aŭ eraraj supozoj pri ĝia celo aŭ pri la ebloj de ia ajn planita lingvo. La timon ke Esperanto celas forigi ĉiujn aliajn lingvojn ni devas firme entombigi per informo pri la veraj celoj de nia movado, ke ĝi estu kroma lingvo por ĉiu, kaj ne anstataŭu la etnajn lingvojn. Kaj la miskredon ke io kia Esperanto ne povas funkcii, ni devas forvaporigi per nia uzado de la lingvo, montrante ke ĝi tamen efektive funkcias tre bone. Kiam oni celas flegi la pli suprajn tavolojn, oni direktu la vokojn al tiu bazo jam kreita, kaj logu al la kursoj la kelkajn emajn homojn el tiu amaso, kaj de tie, poste, al agado en la movado.

Do, kiel oni taksu la sukceson de informa agado? Ĝenerale oni ne povas rekte taksi ĝin. Sed, se la informo atingas multajn homojn, kaj se oni povas konstati ke la ĝenerala efiko de tiu informo estas doni pozitivan impreson pri Esperanto, aŭ pensigi homojn pri la lingva problemo por kiu Esperanto proponas solvon, do, tio ja estas ia sukceso. En tempo de semado, oni ja ne vidas konkretan rikolton.

D-ro ZAMENHOF bone komprenis tion. Jen parto de la tria strofo de lia poemo *La Vojo*:

Ni semas kaj semas, neniam laciĝas,

Pri l' tempoj estontaj pensante.

Cent semoj perdiĝas, mil semoj perdiĝas, —

Ni semas kaj semas konstante.

Do, ek al informado sen varbado!

Joel BROZOVSKY

daŭrigo de la 1-a paĝo

La preleg-vojaĝo de Amanda ekis!

La 4an de oktobro, la Pasport-Serva vagemulino denove ekvagis, ĉi-foje tra Usono kaj partoj de Kanado. Ŝi prelegos pri sia 16-monata vojaĝo en Eŭropo per la Pasporta Servo (legu detalojn pri ŝia vojaĝo ĉe http://home.wxs.nl/~lide/ps/ps_aventuro1999.htm) al universitataj kaj gimnaziaj studentoj por interesi junulojn pri Esperanto; por pliaj informoj, vidu www.esperanto.org/tejo/1a/amanda/. Ŝi ricevis invitojn prelegi ĉe OKEMO 2000 (Vermonta renkontiĝo esperantista), Boston, Montréal, Toronto, Syracuse, Detroit, Chicago, St. Louis, Atlanta, Houston, El Paso, San Diego, San

Jose, Corvallis & Bend (Oregon), Seattle kaj Salt Lake City, inter aliaj. Se vi ŝatas inviti ŝin prelegi en via urbo, kontaktu ŝin ĉe amandahigley@hotmail.com.

ELNA akceptas donacojn por helpi Amanda'n dum ŝia vojaĝo. Sendu viajn donacojn al la konata adreso de ELNA kaj indiku ke ili celas Fonduson Thompson (por Amanda). Donacoj faritaj al ELNA estas neimposteblaj, laŭ la leĝoj de via loĝŝtato. (—red.)

Rubriko prizorgita de Amanda Higley, kiu ĝojas esti denove inter siaj E-geamikoj en Sacramento, Kalifornio

Internacia Manpremo

Supplement to *Esperanto USA* 5/2000

A Chinese Esperanto speaker once pointed out that Esperanto is like a linguistic handshake. When two people shake hands they both reach out halfway. When two people speak Esperanto they have both made the effort to learn a relatively easy, neutral language instead of just one of them making the effort to learn the other's difficult national language.

This is why this supplement is called *Internacia Manpremo* which means "an international handshake."

Esperanto in My Life

by Mark Haskell

Part Four

From 1976 to Now

Esperanto the second ten years 1976-1986

Rich Ranc left SIU around 1977. I left SIU in the summer of '79 and started my career as an Air Force Officer. While in graduate school I attended a linguistics conference at The University of Chicago. It was at this conference I met Byron Eguiguern. He had the courage to come to a linguistics conference wearing a green star (the symbol of Esperanto) in his lapel. When I saw that I walked over and said: "Saluton, mi vidas, ke vi portas la verdan stelon." Translation: "Hi, I see you are wearing the green star." We took advantage of breaks to speak Esperanto and I discovered that he shared another of my interests: amateur radio. After that meeting we corresponded for several years by cassette tape and occasional radio contracts via short wave.

My first Air Force assignment was to Crete, Greece. I knew there were Esperantists and a club in Athens, but getting started in a new career and the work schedule kept me from participating with them.

The third ten years 1986-1996

In the late 80-s however I got an assignment to Washington D.C. There was an Esperanto group in Washington and it was great to be able to go to monthly meetings and participate in a lot of Esperanto discussions with people outside the Esperanto movement. I met several people there who were very active and enthusiastic supporters of the International Language. Also while in the D.C. area I had the

opportunity to put a seminar together and teach an Esperanto class to a group at George Mason University. It was a lot of fun.

It was during this time that I started listening to Esperanto broadcasts on short wave radio. The first station I listened to was Swiss Radio International. Later on, Havana, Cuba started their Sunday broadcasts and I really enjoyed being able to hear and tape record the broadcasts. I always wanted to hear the daily broadcasts from Poland and China, but the signals were weak or non-existent. The Internet would fix that problem in later years.

While in the Washington D.C. area I had a temporary duty assignment that took me to Israel. I had never been there before (at the time I had some 18 pages of Arabic visa stamps in my passport). I used the Esperanto delegate system to make contacts with several people in Israel. Two people stand out in memory, Rami Shlain, and Eldad Salzman. Rami, another radio amateur, went out of his way to show me things in Tel Aviv; he drove me to Jerusalem and I ate and visited at his home. Eldad Salzman and I enjoyed several hours of conversation in Esperanto and Arabic, too.

For four years after leaving the Washington D.C. area I was in Tampa, Florida. I made contact with a few Esperanto speakers in the area and started a bit of activity with some students at the University of South

Contents

Esperanto in My Life by Mark Haskell	1
In Leipzig and Moscow by Les Kerr	3
Possibilities of Esperanto (2) by Sylvan Zaft	4

Florida. I taught American Foreign Policy for six semesters between 1991 and 1994. As part of the course I had a block of instruction on the language problem and its effects on relationships between groups. As an outgrowth of that some discussions about Esperanto started and several students took up the study of the language. One student commented to me later in a letter that he could not believe he had already gone through high school and three years of college before he ever thought about the ramifications of the language problem or heard about Esperanto. It is sad that many English-only speakers go through life not realizing what the language problem is or how it denies them information. The delegate system played a role again while I was at the University of South Florida. One of the professors in the International Studies Department was looking for information on some universities in China. I wrote to the Esperanto delegates who were professors at a couple of different universities in China and translated the responses when they came back. Someone with a knowledge of Esperanto and a UEA yearbook with the delegate list has worldwide contacts.

While I was in Tampa I had several opportunities to attend the Southwest Asia Symposium sponsored

by the United States Central Command. Middle East experts both academic and military from the U.S. and other countries came and presented papers and briefings. It was an outstanding chance to learn a lot about the Middle East in a short time from some of the leading academic, military and diplomatic figures. I remember one session when a distinguished Arab diplomat made a speech. The man could speak English, was a widely traveled diplomat and had a lot to say. However, because of his accented English I could not understand what he said. I asked another person sitting close to me if he understood the speech and the answer was: no. So, here is a speaker worth listening to, someone with insights from the Arab side who could have added a lot to everyone's knowledge, but his 30 or 40 minutes was utterly wasted because of this part of the language problem. But yet we hear that "everyone speaks English". Maybe so, but of they do it in a way they can be understood?

In 1995 I went to Saudi Arabia to be a liaison officer between the Joint Task Force for Southwest Asia (JTF-SWA) and the Royal Saudi Arabian Air Force. Part of the job entailed participating in the daily intelligence and operational briefings. There were officers from the U.S., Britain, France, and Saudi Arabia at these briefings. The British and the Americans would chat about the information presented while the Arabs and the French rarely said anything. As I got to know the French officers better it became clear that they didn't understand the fast-paced information quickly enough or well enough to comment on what was going on, even though they could carry on an every day conversation in English. If any of the U.S. military staff had been asked they would have responded that "everybody here speaks English just fine," but they didn't. The Americans were not even aware of the problem.

The fourth ten years?!

I retired from the Air Force in 1997 and took a job as a defense contractor. The job required me to travel abroad and in the summer of 1998 I had a chance to come back through the Netherlands. I took advantage of the opportunity to visit Rotterdam and the headquarters of the UEA. I had a great time at the headquarters and especially the bookstore. I have shelves of Esperanto books, but nothing beats being able to actually pick up a book and browse through it

Internacia Manpremo

Supplement to Esperanto USA 5/2000

Editor:

Sylvan Zaft
PO Box 371
Farmington MI 48332

Contributions should be sent to "Sylvan Zaft" at the above address or, if possible, by e-mail to:

sylvanz@aol.com.

For this supplement we are especially interested in accounts in English of how you have used Esperanto. Have you formed strong international friendships? Have you had interesting experiences travelling abroad using Esperanto? Have you had fascinating correspondences with people in other countries?

Please send your accounts of these and other interesting experiences using Esperanto to the editor. If you would like your paper manuscript returned, please enclose a self-addressed envelope.

instead of ordering it through a catalog. Here again the delegate system saved the day. The Esperanto delegate for Rotterdam wrote me and told me what train to take from the airport, how much it cost, where to get off, how to get to the hotel and how to find the UEA headquarters.

For my fiftieth birthday my wife purchased a state of the art computer system. It totally replaced the outdated, slow, limited capability equipment we had been using. We set it up on a Thursday afternoon and by the following Saturday I was listening to the daily Esperanto broadcast from Poland via the Internet. It was great. During this time I also was given the opportunity by Kent Jones to participate in the telephone seminars, conference calls among Esperantists discussing specific topics. Those were always a lot of fun.

As I write this now I cannot believe how many years have gone by and all the things I have done with this language I learned from a 42-page, 16-lesson course. I know that in writing this I have left a lot of things out; I could probably keep going back and inserting lines until I had a book. The bottom line is if anyone would ask me if learning Esperanto was worthwhile I would emphatically reply YES. Esperanto gives the opportunity to really learn a language instead of learning about a language. With Esperanto it's possible to learn to communicate, read literature, and think in a second language. That kind of ability is not possible in two years of study of French, Spanish, Italian, or German. I run across people all the time who tell me they speak Spanish or German or French but when they have an article to read or a short wave broadcast to listen to in the language of claimed expertise they struggle through it and guess at meanings and flounder around. That is not communicating in a foreign language. However, those same people think that the native speaker of German, French, or Spanish is magically fluent in English. It never dawns on them that that foreigner is doing as badly in English as they are in the other foreign language. The experts tell us that English is the world language. If that's true then why are all the boxes at Wall Mart printed in three languages. If everybody is so proficient in English why are there all those multi-language instruction sheets in the things we buy? The truth is most people don't speak English (even many who claim they do cannot really speak it).

We could look at the really big issues of the language problem: diplomatic and political affairs, aircraft safety, and other high-level things, but I keep coming back to the simple naïve idea that life and travel would certainly be better if everyone could just talk, send e-mail, and communicate directly with everyone else. Esperanto could certainly make that possible.

In Leipzig and Moscow

by Les Kerr

When I first learned Esperanto in 1986, I used a pen pal service (Koresponda Servo Mondskala) to find a pen pal. They sent me six names, and I wrote to each. I found I had the most in common with a woman in Leipzig, East Germany – we both had children of about the same age, we were both trained as engineers, and we shared a love for the music of J.S. Bach. So, when Annelore invited me to an Esperanto conference there in 1988, I wanted to attend, even though East Germany wouldn't be the easiest place to get to for somebody who had never before traveled abroad. The Leipzig group timed their conference to coincide with the annual Leipzig trade fair, when the East German government made it easier for westerners to enter the country.

After an unsettling experience getting through the East German border crossing at the Friedrichstrasse subway station in Berlin, I was relieved to be met by another Esperantist, Josef, who was waiting for me on the other side. (By the way, I still correspond with Josef, but now it's on e-mail. Big improvement!) I stayed at his home, and we took the train together to Leipzig, picking up other Esperantists along the way. The conference there was a great thrill – as the first participant from the US, I was treated as an honored guest. During the conference, I became good friends with a participant from the Soviet Union – much to the delight of the conference organizers.

It was also wonderful to meet Annelore and her family. Annelore gave me a small wooden carved bird that she'd had since childhood; since she knew she'd never be able to see "the West," she wanted to give her bird that freedom. Actually, due to Esperanto, she did get to see the West the following year; through a lot of bureaucratic maneuvering, she was permitted to attend the *Universala Kongreso* in England.

My trip to East Germany was so rewarding that I visited again the following year, in 1989, bringing my daughter (also an Esperantist) with me. Then, after the wall came down, I had to see for myself how things had changed, so I returned again in 1990. My wife and I so wanted Annelore to visit the US that we paid for her and her son to fly out during the summer of 1990. A few years later I arranged for her daughter, a medical student, to do an internship here in Seattle, and she stayed with us for several months while she was working as an intern. Annelore's son came for a return visit, this time with his fiancée. Nowadays I correspond with Annelore and her family through e-mail, and it's fun to follow the dramatic changes that have taken place in her country since my first visit.

The only other trips I've taken to Europe have been business trips to Moscow, and during a free weekend on a trip in 1993 I used Esperanto even then. My two years of college Russian proved almost useless, but through the Internet I latched onto the local Esperanto group there and attended one of their meetings. While other members of my business group hired an English-speaking guide to drive them around town, I spent a day exploring Moscow with a friendly Esperantist named Nikolai.

I had heard the Russian Army was selling surplus folding kayaks, so I asked my new friend if he might help me find one. Our quest took us all over Moscow, checking out sporting goods stores and surplus outlets. We did find some surplus life rafts, but no kayaks. However, I did come back with a prized souvenir: an antique mechanical adding machine, complete with instruction book (in Russian).

As we wandered around the city by foot and on the subway, I felt as though I were seeing Moscow as a native, rather than as a tourist. We stopped for lunch at a downtown restaurant and chatted about various topics for twenty minutes or so when a young man from a nearby table came over and had a brief conversation with my friend in Russian. It turned out he was just curious about what language we were speaking, and when my friend explained that it was Esperanto, the man replied that he thought it was Italian. This exchange made me suddenly realize I had become so accustomed to speaking to my friend in Esperanto, that I was no longer conscious of what language we were actually using.

I'm grateful to Sid Culbert, Seattle's Esperanto

teacher extraordinaire, for getting me started with this wonderful language. His skillful instruction was a priceless gift, opening up worlds and offering experiences that have greatly enriched my life.

The Possibilities of Esperanto (2)

by Sylvan Zaft

Let us examine a paragraph from the classic children's book, *Kumeŭaŭa la filo de la ĝangalo* by Tibor Sekelj. It describes the attack of an enormous army of soldier ants that devours everything in its path.

Subite ni rimarkis ke ankaŭ la riverbordo antaŭ ni kovriĝis per maldika sed densa nigra kovrilo. Tiuj soldat-formikoj montris ke ili eĉ la fajron ne timas. Ili ĝin atakas kiel ardan malamikon. Kompreneble, la unuaj dudek aŭ kvindek mil formikoj forbrulas, sed trans la cindron de iliaj kadavroj pasas multaj milionoj da kunuloj. Ŝajnas ke ili marŝas en difinitan direkton, transirante ĉiujn obstaklojn kaj neniigante antaŭ si ĉiun vivan estaĵon.

It is a truism that in good English style active verbs (*covered*) carry more punch than passive verb forms (*was covered by*). In the first sentence Sekelj had no need to consider the passive verb form (*estis kovrata*) because he had available to him the *-iĝ* ending that turns the transitive verb *kovris* into the intransitive verb *kovriĝis*.

In the second sentence Sekelj puts the direct object *la fajron* in front of the verb *ne timas*. In this way he elegantly emphasizes the direct object *fajron*. The *n*-ending gives Esperanto authors great latitude in placing the direct object. In English putting the direct object in front of the verb would sound awkward as in this translation: "Those army ants showed that they even the fire did not fear." Of course English has other means to express these kinds of ideas with elegance and with force.

In the third sentence we have the word *forbrulas* composed of the adverb *for* and the verb *brulas*. *For* means "away" or "off" and *forbrulas* here means "burn away".

Neniigante in the last sentence is interesting. The English counterpart is "annihilating". It comes ultimately from the Latin words *ad* (to) and *nihil* (nothing). The Esperanto word is based on *nenio* meaning "nothing" and the suffix *-ig* meaning "to make, to cause to be".

Someone relatively new to Esperanto could figure out the meaning of *neniigante* from its very common components. Someone relatively new to English as a foreign language would have to look up *annihilating*. Even if they knew the meaning of *ad* they would have to figure out that in this particular word it becomes *an*.

Decidoj de la Estraro

[Lastatempe la Estraro de ELNA aprobis la jenajn proponojn. Ni aperigas ilin ĉi-sube, kun la peto ke la membraro reagu al ili. Sendu viajn reagojn al la Prezidanto de ELNA kaj/aŭ al la CO de ELNA.]

Propono 2000-3: Altigi la kotizojn

La ELNA-kotizoj, se akceptite de la venonta ELNA-kongreso, estos:

<i>Memberships</i>	<i>Now</i>	<i>+33%</i>
Individual	\$30	\$40
Family	\$45	\$60
Sustaining	\$60	\$80
Patron	\$90	\$120
Limited income	\$15	\$20
Youth	\$15	\$20
Life	\$600	\$800

Propono 2000-4: Gazetoserva servopago

ELNA aldonu kvindolaran servopagon al ĉiu gazetoserva mendaro [sendepende de la nombro de abonataj gazetoj].

Propono 2000-5: Transpaga servopago

ELNA aldonu 2.5-procentan servopagon al ĉiu mona transsendo al UEA.

Propono 2000-6: *ELNA Update*

ELNA ne plu eldonu *ELNA Update* kiel apartan bultenon.

Propono 2000-7: Kvaronjarraportoj

ELNA aldonu al la Regularo:

Section V (new Section): Miscellaneous duties and offices
Part 1: Every Board Member shall submit a quarterly report of activities. Every Board Member shall participate in contacting new members. The President may exempt a Board Member from either or both of these responsibilities for sufficient reason.

Propono 2000-8: Komisiito por la CO

ELNA aldonu al la Regularo:

Section V

Part 2: If the Board does not select a person to supervise the CO and its Director under section 807 of the By-Laws, the Vice-President shall have that responsibility.

FIVE MOST WANTED

by the Esperanto League

These volunteer tasks are on the lam. The League needs your help in apprehending them!

Task: Corporate style guide. Find or write professional guidelines for a unified appearance for all ELNA publications.

Priority: 1 / Time: 1-2 hours per week / One-time / English

Task: Resources Committee head. Do fundraising inside and outside of ELNA, find other resources.

Priority: 1 / Time: 1-2 hours per week / Permanent / English

Task: Commissioner for Complaints. Forward complaints from reticent members to the appropriate person.

Priority: 2 / Time: 1-2 hours per month / Permanent / Bilingual

Task: Konstanta Amuza Komitato / Aganto (KAKA).

Make certain that the Movement is amusing and fun.
Priority: 2 / Time: 1-2 hours per month / Permanent / English

Task: Coordinator of committee reports. Collect quarterly committee reports and forward to President and Board.

Priority: 2 / Time: 1-2 hours per month / Permanent / English

You do not need to be an expert – but you do need enthusiasm! To help, contact one of our agents: Timothy Boronczyk at organman20@hotmail.com, ☎ 607/753-4249, or 331 Shea Hall, Cortland NY 13405; or David Wolff at: dwolff@world.std.com, ☎ 978/264-0286, or 6 Durkee Rd, Acton MA 01720.

Dankon –

La Prez

Kiel fartas familio Bonvolo?

Fakte, nia granda familio plejparte ri-pozis – aŭ, pli bone, uzis la tempon ordigi siajn vivojn. Jenja Korp (Helena) edziniĝis; Natalie Sera (ĉef-kontrolanto de prononcado) devis foruzi la someron por gajni universitatajn kreditojn necesajn al ĝisdatigo de sia instruista licenco; Miko Sloper (Georgo, nia filozofo) reiris al universitato por fariĝi vera filozofo kaj la komisiito devis trovi pli da tempo por serĉi monon bezonatan por fini la projekton.

Tamen, lecionoj 9 ĝis 12 nun iras al la videobenda multobligisto, kaj ni tre baldaŭ atendas la alvenon de la ekzercoj por lecionoj 5-8 de Stefan MacGill. Post kiam la kopiado, kunmetado kaj pakado de la skribitaj tekstoj finiĝas, ĉiu kiu mendis la tutan aron de 15 lecionoj aŭ kiu mendis almenaŭ la unuajn 12, ricevos ilin en la poŝto. Se vi ankoraŭ ne mendis, nepre faru tion nun ĉe ELNA: po \$95 por 4 lecionoj, aŭ \$325 por la tuta serio de 15 lecionoj.

Intertempe, la klubo en Boise, sub la gvidado de Anna Bennett, kontrolas la ekzercojn por sugesti estontajn ŝanĝojn en la prezentado.

Dum la somero 2000, la vic-prezidanto de ELNA Grant Goodall uzis la unuajn lecionojn kun la komencantoj ĉe NASKE. Grant sendis la sekvan raporton al fonduso kiu eble helpos finance subteni Pasporton:

“...Teaching a language class on any given day basically involves using a target vocabulary and structures in a comprehensive and interesting way. Experienced language teachers are often very good at doing this. In the ideal case, they know how to present complex structures and difficult words in realistic settings so that students can understand what’s going on, and they know how to make it fun, exciting, and varied, so that students continue to pay attention.

“I found that Pasporto allowed me to get much closer to this ideal. Partly this is obvious: a video can give students realistic examples of words and structures in use in a way that a single teacher in a classroom will never be able to do. What I hadn’t anticipated quite as clearly was that Pasporto could play such a big role in adding interest and variety to the class. The students genuinely looked forward to seeing the videos, but more importantly, the videos gave a common background and ‘something to talk about’ that was a big help in giving them the necessary additional exposure to the target words and structures. The outstanding exercises developed by Stefan MacGill were what made a lot of this possible. The term ‘exercises’ really doesn’t do justice to what he has produced, since they also include many highly original and witty activities that were perfect for reinforcing what we had learned in the lesson.

“In some ways, what I have described is not so different from a traditional classroom, in which the class reads a little story or dialogue and then answers questions about it or does other sorts of activities based on it.

The difference is that the video seemed to get their attention much more than a traditional textbook would, and the students seemed enthusiastic about doing follow-up activities for a much longer period of time than what I have found to be typical for stories or dialogues...

“The reason I think that Pasporto is particularly appropriate to NASK is that one big problem with any intensive beginning language class is student fatigue. Sitting in a class of this type for three hours is tough, no matter how entertaining the teacher is, but the video did an excellent job of keeping the students focused on the language for long periods, as I mentioned.

“And given that many Esperanto teachers are untrained volunteers, I think Pasporto could play an important role in other classes as well. For those whose skills at keeping the attention of the class are less than perfect (a common problem), the video could be a big help, especially with MacGill’s materials.

“To put my comments in context, let me say that in general I am very skeptical of using new (or not so new) technologies in the classroom, and that I have always thought that the most powerful teaching device is a good instructor with a piece of chalk. I especially dislike the idea of doing something in the classroom just because it is new and flashy, or just because students think it is fun. What matters in the end is how much students learn, and it is by this criterion that I think Pasporto has a lot to offer traditional language classes.”

–Grant GOODALL

Grant is preparing a workshop presenting ideas he has developed on how to use Pasporto, to be presented at the ELNA convention in 2001. He may also present such a workshop elsewhere, depending on financing.

Duncan Charters and Derek Roff have also been very helpful in developing our request for financial underwriting. Among other things, we have learned that we need to add to the ancillary material needed to accompany the videos. One will be a handbook for teachers with details about how to use the material in different situations – classroom, electronically, and by cable TV. If you have suggestions to add, please send them to me at lusiharmon@aol.com – or to ELNA.

We are also working on methods of reducing the price of the videos for those who cannot afford them. There is still money in the Schulze foundation to be used for “subvencioj” for groups who wish to establish classes in clubs, schools, or universities. Write what your plans are and how much money you need and send to “Fonduso Schulze” care of Ron Glossop, 8894 Berkay Av, Jennings MO 63136; or rglossop@postnet.com. If you are ready to start teaching, do not let money stand in your way! **And if you have money to contribute to a good cause, send it to ELNA for the Pasporto project to help assure that we can finish our project next year.**

Lucille HARMON (Oakland CA)

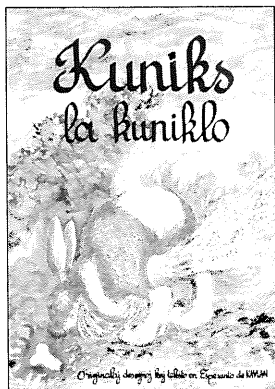

Now that we have successfully opened our Kafejo Zamenhof, what is going to happen to our lovable Bonvolanoj? Will one of our marathonists, Karlo or Nina, win the race? Is our philosopher going to get any wiser? Will poor Helena remain broken-hearted? And what about our judge, Yolanda, and our mother, Filisa? Will they be able to handle our “difektitaj” detektivo?

Recenze

Kuniks la kuniklo, Jean-Pierre CAVELAN. Nice: la aŭtoro, 1998. 12p. 295x210. broŝurita. Kodo: KUN004; prezo: \$11.30

Se plaĉas al vi (aŭ al viaj junaj amikoj) rakontoj pri etaj bestoj kiuj sukcese travivas la danĝerojn de sia vivo, vi ĝuos ĉi tiun rakonton. Ĉiu paĝo (nur 12 entute) estas belega artaĵo kiu montras la bestojn tre ĉarme en iliaj medioj. La fakto ke la rakonto estas vera (laŭ la aserto de la aŭtoro) aldonas apartan kontentigan senton al la leganto. Kuniks estas kuniklo kiu tage frontas la danĝeron de vulpo (kun la ne terurincita nomo de Vulfi) kiu eble jam formanĝis la aliajn kuniklojn en la regiono. Trovinte rifuĝejon en la ĝardeno de la aŭtoro, Kuniks frontas alian problemon krom sekurecon. Li sentas sin sola, sen ludantoj. Kiel li solvas tiun problemon kaj atingas kontentigan vivon donas amuzan konkludon al la historieto.

La lingvaĵo estas sufiĉe simpla kaj komprenebla por junuloj krom eble la uzo de "poiom" kiu igis min heziti iom antaŭ kompreni la signifon. Mia nura bedaŭro estas ke la aŭtoro uzis belegan kursivan tekston manskribitan anstataŭ preslitan. Tio certe malhelpas junajn legantojn kiuj ofte ŝatas mem legi plej ŝatatajn librojn.

Ellen M EDDY (Olympia WA)

Alico en Mirlando, Lewis CARROLL. Tradukis: Donald BROADRIBB. Jekaterinburg: Sezonoj, 1999. 80p. 195x145. broŝurita. Kodo: ALI004; prezo: \$5.70

Antaŭ multaj jaroj mi legis la libron *Alice in Wonderland* de Lewis Carroll. Tiam, mi memoras, mi ŝatis la bildojn de John Tenniel. En tiu ĉi libreto *Alico en Mirlando* mi denove trovis la samajn ĉarmajn internajn bildojn. Jen mia unua reago.

Kaj la dua estis, ke ĉiuj kursivlitteraj vortoj aŭ frazoj estis la samaj en la libreto kiel en mia anglalingva libro de 1945. Ŝajne preskaŭ ĉiu usonano iam legis tiun libron en la angla. Sed mi devas konfesi, ke mi plezure relegis ĝin en Esperanta traduko.

Donald Broadribb, la tradukinto, trovis elegantajn metodojn traduki vortojn kaj esprimojn. Ekzemple, li tradukis "Curiouser and curiouser!" cried Alice (she was so much surprised that for the moment she quite forgot how to speak good English" jene: "Kuriozige kurioziĝa! – kriis Alico (ŝin tiom surprizis, ke dum momento ŝi plene forgesis paroli laŭgramatike)". Ĉu vi memoras la fre-

nezan tefeston, kaj la jenan poemon?

Twinkle, twinkle, little bat!
How I wonder what you're at!
Up above the world you fly,
Like a tea-tray in the sky.
Twinkle, twinkle...

Jen kiel s-ro Broadribb tradukis ĝin:

Brilu, brilu, vespertet'
Vi similas al komet'!
Super l' mondo flugas vi
Kvazaŭ teplet' en vizi'
Brilu, brilu...

Kaj ĉu vi memoras la Ĉeŝiran Kanton, al kiu Alico iam vokis "Ĉeŝira Kaĉjo" ("Cheshire-Puss")?

Kaj kio pri la kanto de la Falsĥelonio (Mock Turtle)?

"Bonvolu marŝi pli rapide", diris al helik' merlang',

"Foceno tretas mian voston kaj elfluas mia sang'.

La ĥelonioj kaj omaroj nin sur plaĝ' atendas por

Ke ni renkontu ilin kaj ni ĉiuj dancu kun fervor'.

Kio? Ĝi ne sonas precize kiel vi memoras? Vi devas legi *Alico en Mirlando* por ekscii kiel ĝi daŭras Esperante! "Tiel ŝi plusidas, kun fermitaj okuloj, kaj dume kredas sin en Mirlando..."

Anna BENNETT (Boise ID)

Ni dancu en la rondo – BRAZILAJ INFANAJ KANZONOJ. Flávio FONSECA kaj Cristina PANCIERI. 1999. Brasilia: Brazila Esperanto-Ligo. KD + 16-paĝa broŝuro. Kodo: NID001; prezo anoncota

Ĉar sonregistraĵoj por la plej malgrandaj en nia malgranda popolo malabundas, la jena KD meritigas nian plenan atenton kaj pro la enhavo kaj pro la aspekto. Detale priskribi ĝin forprenus el la surprizo kiun la gepatroj kaj iliaj idoj havas ricevante la diskon. Do, mi limigos min menciante ke la disko surhavas tradukitajn infanajn kantojn ĉarme kantatajn de Flávio kaj Cristina (ne sen ia plaĉa brazil-portugala akĉento), kun instrumenta

akompano taŭga al tiaspeca muziko. Plejparto de la 14 kantoj havas simplajn, ofte ripetigantajn versojn, kiujn, helpe de bele ilustrita libro, oni povus uzi por instrui novajn vortojn al infanoj. Menciendas ke la plej longaj muzikaĵoj estas iom pli ol tri minutojn longaj, sekve la enuiga faktoro preskaŭ mankas. Plaĉas ankaŭ la akompana bruŝuro, kiu enhavas ĉiujn tekstojn apud belaj nigra-blankaj desegnaĵoj taŭgaj por infanoj. Ĉu ni rajtas esperi, ke la ekzemplon de niaj brazilaj samlingvanoj sekvos alilandanoj? La (por)infana muziko estas aparta univeso, kiu meritigas pli grandan atendon flanke de tiuj kiuj okupiĝas pri la plej junaj/freŝaj E-parolantoj.

Ionel ONET

Mez-Oriento estas ege interesa!!

La karikaturisto, Antoine Ghanem, ĉi tie bildigas sian laboron, kritiki koruptitajn politikistojn. La desegnaĵo venas de la kovrilo de unu el liaj libroj, kiun la klubeto en Bejrut donis al partoprenantoj de nia antaŭ-kongresa ekskurso. Libano multege suferis, ankoraŭ suferas, pri la enlanda milito. Spite al la fakto ke Israelo reprenis siajn soldatojn de suda Libano, la Siria milit-armeo restas. (Laŭ la Siria registraro, Libananoj ne povas bone sin regi.) Tamen la lando estas belega kaj la urbo Bejrut rekonstruiĝas tiel rapide ke eĉ ne eksistas mapo por montri novajn uzeblajn stratojn.

Survoje al 85a kongreso en Tel Avivo, kelkaj el ni ĝuis viziton al "La Plej Bona en Libano, Sirio, kaj Jordanio". Spite al timoj pri la politika situacio, ni ĉiam sentis nin tute sekuraj tie. En Libano, kelkaj el la Esperantistoj timis reklami nian internacian Esperantan viziton pro la fakto ke la UK okazos en Israelo. Ili nur parolas pri la "suda" najbaro. Aliaj ne timis, kaj eĉ aranĝis intervjuoj kun ĵurnalistino el la plej granda tagĵurnalo tie.

Nia grupo estis pli ol duono ne-Usonanoj, kaj ni ĉiam interparolis Esperante. Ĉi foje tio pruvis esti eĉ pli efike ol kutime. Enloĝantoj demandis al ni, "kiu lingvon vi parolas?" Ili malmulton sciis pri Esperanto, tamen estis tre entuziasmaj. La fakto estas, ke multaj el ili ne volas lerni kaj uzi la Anglan. Ili multe preferus uzi pli "neŭtralan" lingvon. Kaj la Esperanto-grupo en Libano opinias, ke ili povos bone uzi la televidan serion, "Esperanto-pasporto al la tuta mondo".

En Sirio, ni ne sukcesis kontakti la solan (konatan) Esperantiston; tamen, la pogrando kiu aranĝis nian ekskurson en Sirio, aŭdante ke ni parolis Esperanton, serĉis en la reto, elkovris informon pri Esperanto kaj ekkomencis studi ĝin.

Entute, la 85a UK en Tel Aviv (kaj ĉirkaŭaĵoj) estis tre bona - malgranda, tamen tre intima kaj rezultos multajn bonajn kontaktojn inter la landoj estontece. Ni esperas ke ni vere helpis kontribui la paco.

ANTOINE

VOJAĜU KUN NI EN ESPERANTIO EN 2001!

5a TUT-AMERIKA KONGRESO de Esperanto - Meksiko, 15-21 Aprilo. Temo: "Ameriko: unu kontinento, diversaj historioj". Pli da informo haveblas ĉe: <http://www.punto-y-aparte.com/esperanto>. Esperanto Vojaĝ-Servo helpas aranĝi ekskurson tie.

Nord-Amerika Somera Kursaro (antaŭe SFŜU) refoje okazos en la San Franciska regiono - sed ne ĉe SFŜU. Datoj kaj detaloj baldaŭ anoncotaj.

ELNA KONGRESO okazos eble en Majo. Loko kaj datoj ankoraŭ ne deciditaj de la Estraro.

86a Universala Kongreso de Esperanto - Zagreb, Kroatio - 21-28 julio, 2001

Esperanto Vojaĝ-Servo • 6104 La Salle Avenue • Oakland CA 94611
☎ [510] 339-2001 • Fax [510] 531-0152 • LusiHarmon@aol.com

Esperanto League for North America
PO Box 1129
El Cerrito CA 94530

Non-Profit Org
US POSTAGE
PAID
Permit #1040
Leesburg, FL
34748